

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Ndc/9/2020
Identifikačné číslo spisu: 8218201195
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8218201195.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. B., narodenej XX. M. XXXX, trvale bytom v O., Č. XX, proti žalovanej ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Žižkova 11, IČO: 35 799 200, o zrušenie zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 8Csp/51/2019, o návrhu žalovanej na prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II, takto

rozhodol:

Návrhu žalovanej na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 8Csp/51/2019 Okresnému súdu Bratislava II n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov listom z 15. júla 2020 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalovanej na prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti [(§ 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)]. Návrh odôvodnila tým, že žalobkyňa uvádza ako korešpondenčnú adresu ulicu M. XX, K., a podľa informácií priamo od žalobkyne sa na tejto adrese aj zdržiava. Žalovaná má sídlo v územnom obvode Okresného súdu Bratislava I, a preto prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II, v územnom obvode ktorého sa žalobkyňa podľa informácií žalovanej zdržiava, zodpovedá požiadavke hospodárnosti konania pre obe sporové strany.

2. Žalobkyni bol návrh žalovanej na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti doručený na vyjadrenie prostredníctvom fikcie doručenia podľa § 111 ods. 3 C. s. p. dňa 11. novembra 2019. Okresný súd Bardejov pritom vykonal niekoľko pokusov na doručenie predmetného návrhu žalobkyni na adresu jej trvalého pobytu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, korešpondenčnú adresu uvedenú v žalobe a adresu vyplývajúcu z lustrácie v Sociálnej poisťovni. Véc prejednávajúci súd vykonal všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalobkyne, a to tak prostredníctvom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, ako aj doručovaním žiadosti o oznámenie miesta pobytu žalobkyne adresovanej jej rodičom. Miesto skutočného pobytu žalobkyne však nezistil.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd funkčne príslušný na prejednanie

návrhu na prikázanie sporu inému súdu (§ 39 ods. 3 C. s. p.), ako súd najbližšie spoločne nadriadený spor prejednávajúcemu súdu (Okresný súd Bardejov) a súdu, ktorému mal byť spor podľa návrhu žalovanej prikázaný (Okresný súd Bratislava II), po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario C. s. p.) dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

4. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

5. Predpokladom prikázania veci inému súdu podľa citovaného § 39 ods. 2 C. s. p. (z dôvodu vhodnosti) je existencia okolností umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie veci iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prelom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvanej v ustanovení § 36 ods. 2 veta za bodkočiarkou C. s. p.). Prejednávanie a rozhodovanie vecí súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitej veci inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku, a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by tu pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie veci inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) veci iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie veci i pomerov účastníkov konania, pričom na pomery účastníka konania, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ďalších účastníkov konania. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre uplatnenie opisovanej výnimky z pravidla potom samozrejme má i stanovisko ostatných účastníkov konania.

7. Vo všeobecnosti platí, že okolnosti spočívajúce v tom, že účastník konania musí prekonať medzi miestom svojho trvalého pobytu, resp. sídla a sídla vecne a miestne príslušného súdu väčšiu vzdialenosť, a táto cesta k príslušnému súdu je preňho spojená s rôznymi organizačnými, finančnými, zdravotnými a inými problémami, sú okolnosťami bežnými a samé osebe neodôvodňujú prikázanie veci inému súdu.

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tejto veci neexistuje okolnosť odôvodňujúca prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti. Takouto okolnosťou bez ďalšieho nie je (nemôže byť) skutočnosť, že žalobkyňa v žalobe uviedla ako korešpondenčnú adresu M. F. v K., ktorá sa nachádza v územnom obvode Okresného súdu Bratislava II a žalovaná má sídlo v územnom obvode Okresného súdu Bratislava I. Vo všeobecnosti sú totiž problémy tohto druhu, ako už bolo uvedené, skôr bežného charakteru a nemôžu (bez ďalšieho) predstavovať dôvod na prikázanie veci inému súdu. Strana sporu má právo zvoliť si v konaní zástupcu oprávneného na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť (§ 89 ods. 1 v spojení § 92 ods. 1 a 2 C. s. p.). Na zachovanie procesných práv strán slúži inštitút dožiadania týkajúci sa vykonávania dokazovania, výsluchu strán a svedkov mimo pojednávania (§ 104 ods. 1 C. s. p.), ako aj súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 C. s. p.). Okrem toho v predmetnej veci treba zohľadniť aj skutočnosť, že žalobkyni sa opakovane nepodarilo doručiť návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na korešpondenčnú adresu uvedenú v žalobe a nachádzajúcu sa v územnom obvode Okresného súdu Bratislava II, čo samo osebe naznačuje, že žalobkyňa sa na tejto adrese nezdržiava.

9. Je tiež potrebné zdôrazniť, že sama žalobkyňa mala možnosť výberu príslušného súdu na základe všeobecného pravidla podľa sídla protistrany ako všeobecného súdu právnickej osoby (§15 ods. 1 CSP) alebo osobitnej miestnej príslušnosti určenej podľa adresy jej trvalého pobytu (§ 19 písm. d) C. s. p.) ako spotrebiteľky v spotrebiteľskom spore. Žalobkyňa uvádza v žalobe adresu trvalého pobytu P. a žaloba bola podaná na Okresný súd Bardejov. Je preto zjavné, že žalobkyňa postupovala v zmysle § 19 písm. d) C. s. p. napriek tomu, že žalobu bolo možné podať aj na Okresný súd Bratislava I ako súd príslušný podľa sídla žalovanej, čo žalobkyňa však neurobila.

10. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky prikázania veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. Návrhu žalovanej preto nevyhovel.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.